

NOTAT

7. april 2016

Analyser vedr. rekruttering og fastholdelse af lærere i folkeskolen

Mange analyser peger på, at der er problemer med både fastholdelse og rekruttering af lærere i folkeskolen. KL's egen spørgeskemaundersøgelse blandt de kommunale skoleforvaltninger viser, at 79 af 98 kommuner oplever rekrutteringsproblemer. Dette understøttes af Danmarks Lærerforenings undersøgelser og de tilbagemeldinger, foreningen får. Derudover viser en analyse fra AE-rådet, at der er 17.000 uddannede folkeskolelærere, der ikke arbejder i folkeskolen. Mange uddannede lærere vælger folkeskolen fra og søger job i andre brancher eller på private friskoler. Ligeledes er optaget og gennemførelsesprocenten på læreruddannelsen for lav.

Der har været et stærkt mediemæssigt og politisk fokus på problematikken om lærermanglen og rekrutterings- og fastholdelsesproblematikkerne i folkeskolen gennem det seneste halve år.

Danmarks Lærerforening har udgivet Pjecen "Folkeskolens rekrutteringsproblemer", som samler op på den omfattende dokumentation på lærermangel og kompetenceflugt og peger på, at der er brug for en national indsats.

Læreren er den vigtigste faktor for kvaliteten af elevernes undervisning og dermed også deres skolegang. Det er derfor afgørende at sørge for, at lærerne forbliver i folkeskolen samt at sikre, at der fortsat vil blive uddannet nye dygtige lærere, der har lyst til at arbejde i folkeskolen.

Den nuværende situation, hvor der er lærermangel og rekrutteringsproblemer i hele landet, har affødt en række problematikker. Bl.a. øget brug af ikke-læreruddannede vikarer i folkeskolen.

Problematikken kræver andre løsninger end de, der bliver foreslået af KL – f.eks. 'bare' at uddanne flere lærere. Der er sandsynligvis brug for en bred vifte af initiativer. Som et led i arbejdet med at afhjælpe rekrutterings- og fastholdelsesproblemerne i folkeskolen og finde løsningsforslag er der derfor brug for ny og systematiseret viden.

Nedenfor skitseres en række mulige analyser og undersøgelser, som kan bidrage med viden om, hvilke bevæggrunde og årsagssammenhænge der er for kompetenceflugten fra folkeskolen, og hvordan vi bedre afhjælper denne.

Tilbagekræftering til folkeskolen

Der er i dag 17.000 læreruddannede, som af den ene eller anden grund har valgt folkeskolen fra og arbejder i andre brancher. Der er brug for viden om, hvorfor de har valgt at forlade folkeskolen, og hvad der skal til for, at de pågældende personer vil vende tilbage til folkeskolen.

Spørgeskemaundersøgelse blandt lærere, der har forladt folkeskolen

Undersøgelsen har til formål at afdække:

- Hvad er de primære årsager til, at lærere vælger at forlade folkeskolen?
- Hvor vælger lærerne at søge hen?
- Hvad der skal til, for at de pågældende lærere vil vende tilbage til folkeskolen?

Opfølgende kvalitativ analyse på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen

Den viden, som spørgeskemaundersøgelsen bidrager med, kan kvalificeres gennem opfølgende fokusgruppeinterview, hvor der fokuseres på, hvordan en tilbagekræftering til folkeskolen kunne finde sted, og hvilke initiativer der evt. kunne afhjælpe overgangen til folkeskolen.

Med undersøgelsen vil alle parter kunne opnå viden om, hvad der skal til for at få allerede uddannede lærere til at vende tilbage til folkeskolen og reducere afgangens.

Fastholdelse af lærere i folkeskolen

Der ses en tendens til, at lærere forlader folkeskolen. Folkeskolen har ikke råd til at undvære den ressource. Hvis det skal undgås, er det afgørende, at (erfarne og ambitiøse) lærere bliver fastholdt i folkeskolen.

Kvalitativ analyse af hvordan lærere bedre fastholdes i folkeskolen

Denne undersøgelse vil kunne afdække, hvad der gør, at lærere bliver i folkeskolen.

- Hvad kendetegner et godt arbejdsliv som lærer?
- Hvad gør det at være lærer til et job, man har lyst til at blive ved med at have?
- Hvad fastholder og tiltrækker?

Analysen skal samtidig belyse hvad der frustrerer og frastøder, i arbejdslivet som lærer.

- Hvor er der barrierer og frustrationer, der kan forhindre, at man har lyst til at blive ved med at være lærer?
- Hvad skal der til for at afhjælpe barriererne?

Kort sagt: Hvad skal bevares og styrkes i arbejdslivet som lærer, hvilke barrierer skal nedbrydes, og hvilke nye tiltag skal der til, for at lærerne i folkeskolen fortsat vil være lærere.